

VLASTNĚDNÉ
MUZEUM

512 11 VYSOKÉ N/JIZ.

ZPRAVODAJ MěÚ Vysoké nad Jizerou - VĚTRNÍK č.8/1994 vedoucí redaktorka
Ludmila Hnyková, náklad 400 ks, cena 3 Kč. Příspěvky zasílejte do každého 3. v mě-
síci na MěÚ Vysoké nad Jizerou PSČ 512 11.

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ
MĚSTSKÉHO ÚŘADU
VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

SRPEN 1994

P. Bosmans : Domov

*Potřebuješ domov,
abys byl šťastný.
Bez něho jsi ztracený
v labyrintu života .
Doma najdeš klid,
jsi-li unavený.
Doma najdeš pochopení,
máš-li nějaké trápení.
Doma najdeš teplo
a srdečnou něhu,
když život je tak často tvrdý
a chladný.
Doma můžeš okoušet tiché,
nádherné štěstí,
které nikdy venku nenajdeš.*

*Ty sám však musíš pečovat
o dobrý a příjemný domov.
Ty jsi odpovědný
za všechny, kteří domov
sdílí s tebou.*

*Nezařizuj svůj domov
hříšně drahými věcmi,
ale naplň ho dobrotou,
laskavostí
a dary svého srdce.*

Zprávy z městského úřadu

Dne 26. 8. se konalo veřejné zasedání zastupitelstva MěÚ. Byla schválena vyhláška o místních poplatcích. V plném znění ji uveřejníme v zářijovém čísle.

Tento měsíc bude předána dokončená čistička ve Staré Vsi (ČOV).

Na místo údržbáře byly podány 4 žádosti: M. Nesvadba, M. Vacek, J. Chmelík, K. Pour. Tajným hlasováním byl zvolen Martin Nesvadba.

Pro volby bude připraveno opět 5 okrsků. Jednalo se o počtu členů rady a zastupitelstva. Počet kandidátů neprošel pro malou účast (9) členů MZ. V rozpravě se hovořilo o nutnosti zavést policejní hodinu, o zákazu těžkých nákladních aut přes Tříč, o opravě hodin na kostele a o veřejném osvětlení, které v noci na některých místech nefunguje.

Vyhlášku o zákazu agitace a propagace KSČM a hnutí a stran projevujících sympatie ke komunismu uveřejňujeme pro lepší informaci obyvatel celou.

Obecně závazná VYHLÁŠKA města Vysokého nad Jizerou č. 5 O zákazu agitace a propagace KSČM a hnutí a stran projevujících sympatie ke komunismu.

Městské zastupitelstvo ve Vysokém nad Jizerou se podle zákona 367/90 Sb. o obcích, ve znění pozdějších předpisů (zák. 410/92 Sb. § 14, odst. 1, písmeno o), usneslo vydat na veřejném zasedání dne 25.7.1994, č.u. 19/594, tuto obecně závaznou vyhlášku :

Oddíl I. Základní ustanovení.

Na území ve správě města Vysokého nad Jizerou není povoleno fyzickým ani právnickým osobám provádět agitaci a propagaci KSČM a ostatních hnutí a stran projevujících sympatie ke komunismu.

Oddíl II. Sankce

V případě porušení této vyhlášky bude postupováno dle zákona 200/90 Sb. ve znění pozdějších předpisů (zák.124/93 Sb. o přestupcích, § 46 ostatní přestupky proti pořádku ve státní správě a přestupky proti pořádku v územní samosprávě).

Za tento přestupek lze udělit pokutu do výše 5.000,- Kč.

Oddíl III. Závěrečné ustanovení .

Tato vyhláška nabývá účinnosti 15. den po vyhlášení tj. 15. den po jejím vyvěšení na úředních deskách.

Vyvěšeno 1.8.1994

*Petruška Josef – zástupce
starosty; Ďoubalík Jiří – pověřený
člen MZ*

„Komunismus – politické hnutí usilující o zavedení komunistického režimu.“

„Komunista – stoupenec komunismu.“

Komunistický režim dle zákona 198/1993 - „zločinný a zavrženíhodný.“

Mezi fašismus a komunismus lze, i co do počtu obětí, směle položit rovnítko. Toto nepochopili nebo nechťejí pochopit snad jen ignoranťští redaktori Haló novin, jejich někteří čtenáři a u nás ve městě příznivci skříňky polopравd a lží soudruha Fr. Šaldy a spol. Tito všichni se ještě dnes hlásí ke komunistům. Nedávají tímto jasně najevo, že se všemi komunismem spáchanými zločiny souhlasí a jsou schopni sami se jich dopouštět i v budoucnosti?

Abys odvedl pozornost od vlastní lumpárny, ukáže přistižený zloděj na svého kolegu a jinou krádež. Aby komunisté odvedli pozornost od vlastních zločinů, poukazují na zločiny fašistické. A k tomu mělo dojít právě i ve Vysokém při příležitosti 50-tého výročí zvláštního soudu, v němž bylo deset našich spoluobčanů odsouzeno k trestu smrti. Oběti fašismu mělo být přimenuáno z úst komunistického řečníka, i když žádný z popravených nikdy komunistou nebyl a ačkoli právě komunistický režim ve vykonstruovaných procesech příbuzné a pozůstalé těchto obětí odsuzoval k mnohaletým trestům a zabavení veškerého majetku stejně tak jako fašisté. (Na souvislosti poukazuje přehledně článek redaktora V. Havrdy v Pojizerských listech č. 24 z 15. června.)

Připravovaná nehoráznost při odhalení pamětní desky, „díky“ komunistické straně teprve po padesáti letech s uvedenými jmény obětí, se stala podnětem k následným rozhodnutím obecního zastupitelstva, konče přijetím zmiňované OZV o zákazu propagace a agitace komunistů.

Již samotná registrace KSČM ministerstvem vnitra se stala totiž nebezpečným precedensem. Vždyť podle stejného postupu jako u KSČM může být povolena strana fašistická. Paragrafy 260 a 261 sbírky zákonů č. 65/1994, týkající se podpory a propagace hnutí směřujících k potlačení práv a svobod občanů, tedy fašismu a komunismu, zřejmě neplatí. Budou tedy oficiálně zrušeny? Nemohou fašisté opět podle komunistického vzoru, jak tomu ostatně v historii bylo i např. se zakládáním koncentračních táborů, také při případné žádosti o registraci strany deklarovat svoji demokratičnost při zachování fašistického názvu, aniž by porušili zákon o sdružování v politických stranách a v politických hnutích?

Je komunista a fašista do roku 1989 něco jiného než komunista a fašista současnosti?

Jiří Dóubalík, člen zastupitelstva

Místní „zpravodajská agentura“ (JPP- rozuměj „jedna paní povídala“) oznámila „zaručený“ seznam kandidátů – čekatelů na post sta-

rosty města. Redakce se tedy obrátila na jednotlivé „potenciální kandidáty“ s dotazem případné kandidatury v následujících volbách. Údajně a „zcela“ zaručený výběr se týkal následujících občanů města: pana K. Bárty, Jar. Kučery, Jindř. Maturoy, Mir. Morávky, P. Štěpánky a P. Žanty.

Každému z nich jsme položili otázku: Budete kandidovat na starostu?

P. Bárta: Velice zajímavá otázka, i když se dá v těchto zeměpisných šířkách celkem pochopit. Na takto položenou otázku musím, snad i v zájmu veřejnosti, odpovědět trochu šířeji.

Současný zákon o komunálních volbách neumožňuje volit nikomu přímo žádného starostu. Přímá volba starostů zkrátka není možná. Občan volí pouze své zástupce, tzv. zastupitele. Z těchto zvolených zastupitelů vzejde zastupitelstvo ať už městské nebo obecní. A jenom títo zvolení zástupci mají právo ze svých řad zvolit starostu, případně místostarosty. Takže je myslím naprosto jasné, že jakékoliv dohady o tom, kdo chce nebo bude kandidovat na starostu jakékoliv obce, pramení buď z neznalosti volebního zákona, a nebo je to i v našich podmínkách již nějaká cílená předvolební kampaň, což se mi však nechce věřit. Mám totiž dojem, že při letošních komunálních volbách budou problémy, a to všeobecně, zcela jiného rázu. Například jak na-

plnit obecní zastupitelstva tak, aby tam byli lidé, kteří skutečně zastupují občany té které obce v tom pravém slova smyslu, a ne lidé, kteří byli nebo jsou zvyklí těmto občanům diktovat. A toto rozhodnutí má v rukách nebo spíše v hlavě výlučně každý jednotlivec, občan, a to i našeho města. A pokud občan zvolí dobrého zastupitele, věřím, že z těchto bude zvolen dobrý starosta, i když já osobně jsem zastáncem přímé volby starosty.

Ale abych se úplně nevyhnul Vaší otázce. Samozřejmě, že v letošních komunálních volbách kandidovat budu. Zkoušel jsem to minule, zkouším to i letos z jednoho prostého důvodu. Politika a zejména ta komunální mne velice zajímá, chtěl bych do ní vstoupit, neboť si myslím, že se svými postoji a názory bych v ní nebyl jako páté kolo u vozu. Mám za to, že toto mé vědomí mne opravňuje to zkoušet znovu. Zatím však ještě nejsem rozhodnut, zda tak učiním pod pláštíkem „jedné strany“, které jsem členem, nebo jako nezávislý kandidát. A co se týče starostenství v této obci, myslím si, že jsou zde důvěryhodnější občané než jsem já. Avšak konec dohadům, vše má v rukách jediný subjekt, a to O B Č A N !

P. Kučera: Kdyby mě zvolili, vzal bych tuto funkci.

P. Matura: Kandidovat budu jako nezávislý kandidát.

P. Morávek: Ani v předešlých volbách jsem nekandidoval proto, abych mohl být starostou. A tak ani v nadcházejících bych tuto funkci nemohl přijmout vzhledem k své osobní situaci a zaměstnanosti včetně funkcí ve společ. organizacích.

P. Štěpánek: Odpověď na tuto otázku je zcela jednoznačná. Občané města nemusí být znepokojeni tím, že bych zatěžoval jakoukoli kandidátní listinu svým jménem. Řada lidí přece ví, že nejsem hodný, kejevající tajemník, který rozdává milé úsměvy na všechny strany a důležité podepisuje žádosti o povolení uzavření provozoven z důvodu čerpání řádných dovolených. Většina lidí zdaleka nechápe to, že můj podpis pod rozhodnutím rady nemusí být totožný s mým vlastním názorem, řada lidí nechápe ani to, že právo poradního hlasu a jeho využívání nenahrazuje právo o jeho odsouhlasení či zamítnutí, od toho byli přece zvoleni úplně jiní lidé.

Z toho všeho a z důvodu nepravem nakýdaného hnoje na mé jméno od lidí, kterým bylo v právu nevyhověno, vyplývá má odpověď.

P. Žanta: Pokud bych se domníval, že by moje jméno mělo být alespoň jedno volební období spojeno s osudem Vysokého, tak ano. Já si to však bohužel (bohudík) nemyslím.

Okénko městské policie

Jelikož se v poslední době „zvýšil zájem“ o činnost městské policie v našem městě, uvedeme několik čísel o stavu veřejného pořádku. V letošním roce bylo spácháno 16 přestupků proti veřejnému pořádku, z toho řešeno 10 městskou policií, 2 případy policií ČR a 4 komisi veřejného pořádku. Dále 14 přestupků proti občanskému soužití. 7 řešeno městskou policií, 3 policií ČR, 1 komisí veřejného pořádku a 3 zůstaly neobjasněny. Na území města jsme řešili 48 dopravních přestupků a 12 jsme předali dopravním inspektorátům.

Bylo nám nahlášeno a zjištěno 15 trestných činů, z toho se podařilo objasnit spolu s policií ČR v Rokytnici nad Jizerou 11. Toto by bylo asi vše, pokud bychom chtěli hodnotit činnost v číslech. Asi zklameme senzácechtivé čtenáře, ale jména pachatelů neuvádíme.

Nyní bychom chtěli reagovat na dopis pana Štěpánka v minulém čísle Větrníku. Diskutovat o tom, zda jsou či nejsou vynakládány peníze na činnost obou druhů policie zbytečné, je samozřejmě právo každého občana, ale myslíme si, že jestliže chceme, abychom z něčeho získávali, musíme nejdříve investovat. Například: Vysílačky s možností spojení přes telefonní

ústřednu (tyto vlastní všechny okolní městské policie), kdy je možnost spojení se strážníkem z každé telefonní stanice. Dále vozidlo, které by mělo být kdykoli k dispozici, neboť náš rajón čítá i přilehlé obce Tříč, Sklenařice, Starou Ves, Helkovice a při nočních službách i Roprachtice. Když už jsme se dostali ke službám a k otázce, zda jsme či nejsme vidět a proč. Neznáme člověka, který by byl schopen zorganizovat, aby 2 strážníci sloužili 24 hodin denně a 30 dní v měsíci, a to zdaleka ne za takové platy, o jakých šly fámy po Vysokém a okolí (máme základní plat + rizikový příplatek, ale žádné příplatky za sobotní, nedělní ani noční služby). Ale finance chybí dnes všude. Nyní něco o spolupráci sobčanů. Je většina občanů, kterým není lhostejný pořádek a klid ve městě a okolí, ale je i mnoho takových, kterým není lhostejný jen do té doby, než se musí pod to, co viděl, že někdo něco provedl nebo odcizil, také podepsat nebo dosvědčit. A také něco o tom, proč se zveřejňují citace vyhlášek a jiná upozornění. Protože dnes skoro každý občan ví sice, co smí, ale už méně se zajímá o to, co je zakázáno.

Závěrem - Děkujeme občanům za dosavadní spolupráci s přáním tuto i nadále rozvíjet.

M. Dlouhý, K. Peterka

Městský park

Mezi zelené oázy v našem městě patří bezesporu i městský park a málokteré město se může pochlubit tím, že má 100m od svého středu takovýto přírodní útvar. Tento přírodní unikát byl tvořen po celá desetiletí generacemi našich předků a je naší povinností pokračovat v tomto ušlechtilém úsilí. V současné době je městský park pod přímou správou městského úřadu, který o něj pečuje s nevšedním zájmem, neboť se jedná o důležitý prvek při zlepšování životního prostředí, jako je tvorba kyslíku a zachycování různých nečistot a emisí, které nám přinášejí hojné větry, které k nám proudí. Převážnou část prací při údržbě parku provádějí zaměstnanci MěÚ Vysoké nad Jizerou, kteří jsou vyčleňováni v určitém období na kosení trávníků, opravy laviček, altánku, pleť záhonů, výsadby nových sazenic a hrabání a odvoz listí. V letošním roce byl opraven altánek, opraveny lavičky, vysázeny nové sazenice, byla provedena úprava skalky a další práce. Je to těžké hodnotit, kdo se podílel více a kdo méně. Dále nesmíme zapomenout na účinnou pomoc učňů ze SOUz ve Vysokém nad Jizerou a žáky a učitele místní ZŠ při hrabání listí a jeho odvozu. Ostatní občané nám pomáhají sporadicky dle možnosti a při této příležitosti bych chtěl vzpomenout pana Škrabálka a pana Rouse a ost., kteří se ne-

malou měrou podíleli na úspěšné rekonstrukci městského parku, která začala r. 1984, kdy městský park nebyl v dobrém stavu. Dalo by se říci v nejhorším od svého založení. V současné době nám velmi pomáhá pan Milan Lukeš, který svou velmi svědomitou prací v parku i jinde pomáhá k zlepšení našeho prostředí.

Všem občanům a organizacím touto cestou děkuji za spolupráci a podporu při zvelebování přírodního bohatství v našem městě. Jsou však věci, které nám vadí, a to je především vandalismus některých návštěvníků městského parku, kteří ničí zařízení, t.j. vykopávají latky z altánku, rozbíjejí lahve, demolují lavičky, koulejí kameny ze skalky a kradou sazenice a různé rostliny. Domnívám se, že naprostá většina našich občanů a návštěvníků chápe naši snahu vytvořit z městského parku oázu klidu a odpočinku a v tomto duchu chci i nadále spolupracovat s p. Hajným, zahradníkem v.v., a domýšlet další postupy v symbiose zahradník - lesník a za spolupráce komise pro ochranu živ. prostředí při MěÚ ve Vysokém nad Jizerou. Chceme, aby toto místo odpočinku zůstalo zachováno i dalším generacím tak, jak to začali naši předkové před sto lety. - Přejeme tímto všem našim občanům a návštěvníkům dobrou pohodu a příjemný pobyt v našem městě.

Jaroslav Petruška,
pracovník MěÚ Vysoké nad Jizerou

ŠKOLNÍ OKÉNKO

Sklenařická škola

Jak šel život ve Sklenařicích, závěrečná část.

Život obce a školy se postupně dostával do normálních kolejí. 9. září 1923 byl slavnostně odhalen pomník obětem světové války. V zimě 1923/24 napadlo tolik sněhu, že 3 děti, které se vypravily na závody do Rejdic, musely v Rejdicích skoro týden zůstat. 6. února přišlo do školy jen 7 dětí (z 32).

Největší „školní událostí“ v období 1. republiky ve Sklenařicích byla nepochybně stavba nové školní budovy. Historie této stavby je zajímavá i poučná. Už v roce 1902 hovořil místní školní rada o „vele- nutné stavbě nové školní budovy“. Teprve v roce 1906 však jedná s farářem J. Dumkem z Dlouhých Mostů o prodeji pozemku. Farář s prodejem souhlasí, přesto je koupě realizována až v listopadu 1911 (za 1200 Kč. parc. 107 a 108). Paralelně jednáno ohledně plánu a rozpočtu. Škola měla mít 2 učebny, kabinet, tělocvičnu, byt pro učitele a 1 místnost pro úřadovnu Raiffeisenky. Po dlouhých jednáních byla 1912 stavba zadána staviteli Zítkoví, jehož plány byly nakonec okresní školní radou schváleny - přesto se stavět nezačalo, neboť místní školní rada nedala ke stavbě sou-

hlas kvůli vysokým nákladům. Ve hře „byl virilista Robert Knappe“, zástupce Kunovy tkalcovny, s rozpočtem nesouhlasil, protože jeho přijetí by pro Kunovu továrnu znamenalo 100% přírůstek k dani. Místní školní rada v květnu 1913 proto rozhodla vystavět školu bez tělocvičny. Ani snížený rozpočet (60.000) však nebyl uznán za únosný. Když jeho přešetření ukázalo, že je v pořádku, odhlasovala místní školní rada 21. 12. 1913 v poměru 5:4 zadání stavby. Proti rozhodnutí místní školní rady protestoval právní zástupce firmy Kuna. Protest byl po projednání na místní školní radě zaslán okresní školní radě, která ho nepřijala. Továrník Kuna se odvolal k zemské školní radě, do začátku války nepřišla odpověď.

Po válce se causa „stavba školní budovy“ v zápise místní školní rady objevuje poprvé 26. 8. 1924. Projednává se zde totiž dopis okresního školního inspektora J. Lisky vyzývající „důtklivě“ k této stavbě. Další jednání ostatně ukazuje, že větší zájem o stavbu měl okres - místní školní rada se totiž ke stavbě rozhodla teprve v prosinci 1927. V únoru 1928 byli vyzváni okolní stavitelé k zhodnocení nových náčrtků. 13. 2. 1929 se v hostinci p. V. Červinky konalo komisionelní řízení, jímž byl vybrán náčrt stavitele Hájka z Rokytnice nad Jizerou a schválen plán stavby. Souhlas dali i dva největší poplatníci - továrník

Kuna a p. Patočka z č.27. Stavitel Hájek byl vyzván k zhotovení definitivních plánů o rozpočtu. Přesto rozpočty zhotovili i dva další stavitelé - Zítek (442.000 Kč) a Janda (420.000 Kč). Kolem volby stavitele vznikl v obci spor - původně zvolený Hájek nebyl z národnostních důvodů některými považován za vhodného kandidáta. V kronice čteme: „Nastal rozruch ve vesnici, kteréhož použily zpátečnické živly v obci k podkopné práci proti škole i proti jednotě obce.“ Proti volbě stavitele protestovali odpůrci u okresního úřadu v Jilemnici, takže došlo k nové volbě, která však potvrdila stavitele Hájka. Poté bylo pod vedením F. Patočky z č. 29, políra p. Hájka, ihned započato s pracemi (září 1929). Oslava položení základního kamene se nekonala, protože „ve vsi byla ještě zloba“. Oslavu uskutečnily pouze děti. Finančně byla stavba zabezpečena penězi v hotovosti (200.000 Kč) a půjčkou (300.000 Kč). Hlavní stavební práce byly dokončeny 5. září 1930 a 21. září se konala slavnost otevření nové školy za účasti dětí, učitele, místní školní rady, učitelstva jilemnického okresu, Sokolů ze Zlaté Olešnice, Pasek, Sklenařic, hasičů z Jablonce, vysoké hudby a sklenařického občanstva. Průvod účastníků se seřadil u pomníku padlých a přešel ke škole, kde slavnost zahájil starosta J. Hajna. Po slavnostních projevech, recitacích dětí a pěveckém vystoupení krko-

nošských učitelů předal zástupce stavitele p. Soukup z Blanska starostovi obce klíče od nové školy. Po prohlídce školy následovala zábava zakončená ohňostrojem. Škole bylo dovoleno nést název „Masarykova jubilejní obecná škola ve Sklenařicích“. Vyučovat se v ní začalo 4. listopadu. V r. 1931 byla vybudována školní zahrada.

Dá se říci, že škola byla postavena právě včas. Jen málo chybělo a opakovala by se historie z doby předválečné. Od podzimu 1930 nastala v důsledku hospodářské krize velká nezaměstnanost, v letech 1931/32 bylo v obci přes 50 nezaměstnaných. Do složité situace se dostali i místní zemědělci, protože významně klesly ceny potravin. I tak si je chudí nemohli koupit. A přišla hrozba války. Ve škole se projevila nařízením pravidelně konat poplachová cvičení (od šk.r. 1933/34) a příkazem chránit triangulační a vojenské značky. V prosinci 1935 odstupuje z funkce Masaryk, v květnu 1937 umírá významný politik K. Kramář, vysoký rodák, v září téhož roku T. G. Masaryk. Od poloviny března se ve sklenařické sokolovně konají kurzy protiletectvé civilní obrany. Pořádají je hasiči. V dubnu 1938 skládají učitelé jilemnického okresu slib republiky přispět v případě potřeby k obraně státu. Po květnové mobilizaci se všichni žáci okresu účastní branného srazu na Petruškových vrších. Pravidelně se nacvičuje rychlý, ne-

nápadný odchod ze školní budovy. Po Mnichovu, na přelomu září a října 1938 dochází postupně k oddělení Sudet. 7. října je obsazen Jablonec, 24. listopadu Sklenařice. Toho dne je školní budova zabrána německým vojskem (50 vojáků a 1 důstojník), které s sebou přivezlo tři autobusy strojních pušek a střeliva. S vojskem přišel do školy nově jmenovaný starosta Rudolf, ředitel Kunovy tkalcovny, a požádal o vyvěšení německé vlajky, kterou s sebou přinesl. Po vyvěšení vlajky vojsko odtáhlo. Den nato (25. 11.) byla škola obsazena německou policií. 50 mužů a 1 důstojník bydlelo ve škole - při „normálním“ provozu - 3 týdny. Po jejich odchodu byla ve škole zřízena celní dohlédací komise (15 celníků). Škola byla napůl kasárnami, vyučování trpělo.

Od šk.roku 1938/39 se vyučovalo občanská nauka a výchova, psaní a chlapecké ruční práce, zato byla od 13. dubna 1939 jako povinný předmět zavedena němčina (1 hodina denně). Pololetní vysvědčení dostaly děti na česko-německých formulářích. Zápisy ve školní kronice končí záznamem o úředním zákazu československé hymny (23.8.1939).

Školu čekala těžká válečná léta, poslední dvacetiletí její existence je vyplněno krátkým poválečným vydechnutím a spoustou změn zaváděných rychle za sebou jdoucími školskými zákony. Škola byla zrušena v roce 1965.

Doc.PHDr. R. Váňová-Tichánková CSc

KULTURNÍ ZAJÍMAVOSTI

V první polovině roku proběhla tematická literární soutěž pro mládež, zaměřená proti kouření, alkoholismu a toxikomanii: Krásný je vzduch. Vyhodnocení se konalo v Semilech v KD Golf.

II. místo soutěže včetně finanční odměny získala vysoká studentka gymnasia v Semilech Daniela Hejralová za svou práci- Spondeo ac polliceor.

„Nekritizuj, čemu nerozumíš.“

Nepoznals to, hochu, na vlastní kůži“

Elvis Aron Presley

Je sychravý podzimní den. Listí se pomalu snáší do duhových kaluží, kterými cesty pozorují okolní svět, ztracený v šedivé mlze. Vítr si ve vírech pohrává s drobným listím a odhozenými krabíčkami od cigaret, kofata vedou souboje s obaly od čokolád. Po deštěm umyté asfaltové cestě běží mladá, pohledná dívka. V hlavě jedinou myšlenku - stihnout za malou chvíli odjíždějící autobus. Nevnímala vítr, co se jí opíral do tváře, ani zimu, která pronikala nezapnutou bundou. Do autobusu vběhla v posledním okamžiku a nechtěně vrazila do malé holčičky, na jejímž krku se výstražně rozhoupala rolnička. Pokusila se o

omluvný úsměv, ale vzápětí se uzavřela do svého zmateného přemýšlení.

Co ji přinutilo stíhat ujíždějící autobusy? Utéct od učení před zkouškovým obdobím, které měla poprvé zažít na medicíně. Co je to za sílu, která vždy člověka k něčemu nutí, bez ohledu na to, zda je to dobré či špatné. Dnes byla její příčinou obyčejná bílá obálka, kterou obdržela dnes ráno. Čím méně byl důležitý obal, tím více byla důležitá zpráva uvnitř. ON je v nemocnici! Náhle se rozbíkl výstražný vykřičník. Proč tam je? Co se stalo? Je to vůbec důležité? Kolikrát už byl v nemocnici a šel si tam jenom odpočinout. Ale dnes cítila, že to není k zasmání. Dnes už ne.

Ohlédla se po rozcinkané rolničce malé holčičky. On nikdy nenosil rolničky. Vždy mu na krku visel jenom řetízek se jménem a klíč. Klíč! Neodmyslitelná součást jeho osoby od chvíle, kdy od nich odešel táta a máma si začala hledat jinou zábavu. Celé okolí ho odsuzovalo, pokládalo za jednoho z těch vandalů, co ruší noční klid. Ona sama mnohdy nechápala, proč se jí tolik líbí, proč, snad jako jediná věří, že uvnitř je jiný. Nikdo nemohl pochopit, jak se takový klacek mohl dostat na střední školu. To asi ten klíč vzbuzoval nedůvěru v jeho inteligenci.

Tehdy společně nastoupili na stejnou střední školu a zjistili, že si jsou nevysvětlitelným způsobem

blízcí. Dovolil jí odhalit skrytou část svého života a vstoupit na zakázané území, které si kolem sebe vytvořil. Dalo jí hodně práce, než jej přesvědčila, aby ji vzal s sebou do té party, ve které trávil největší část svého času. Přemlouval ji, aby tam nechodila, že se to pro ni nehodí. Proč se ji tak usilovně snažil uchránit před vším, co souviselo s jeho minulostí a co směřovalo i do dalších časových pásem? Uvědomila si, za co všechno mohl ten jediný klíč. Mohl za první cigarety, tajně vykouřené za školou, i za první sklenky, na jejichž dno se podíval v místních lokálech. Bránila se pochybení, že by se k tomu mohlo přidat ještě něco dalšího. Profesori vnímali pouze jeho fenomenální paměť, ale malé panenky očí a unavenou tvář viděla zase ona. Viděl její pohled a vždy se jen omluvně usmál. „Trošku jsem to večer přehnal.“ Neptala se co a neptala se ani; když ji zničeho nic vyzvedl z domu a někde s ní ujížděl. „Dneska chci před tím vším utéct a ty mi musíš pomoci.“ Nevěděla, před čím utíká, nebo si jenom nechtěla přiznat tu trpkou skutečnost, která ji pronásledovala jako noční můra? Ty chvíle útěku spolu prožívali naplno, žili, hráli si jako malé děti, nebo jen tiše seděli a koukali na nebe a v noci si povídali o hvězdách. Dokázal o nich tak barvitě vyprávět, jako by byl jednou z nich, a stejně přemýšlel i o všem ostatním, o lásce, životě, smrti. Snad jen díky

jemu se smrti nebála. Nedovedla pochopit, proč jí jeho přítomnost tak pomáhá.

Začal být stále častěji nemocný, byl bledý a na první pohled slabý. Udivovalo ji jeho časté střídání nálad. Když ho šla domů navštívit, cítila z jeho slov ironii: „Á, naše milosrdná sestra nás přišla navštívit. Budou to dnes banány nebo pomeranče, matko představená?“ Potom se ale usmál a další větu si ji okamžitě udobřil. Návštěvy někdy probíhaly v úplném klidu, jindy stačila jediná odpověď, kterou nerad slyšel, a byl v té chvíli schopný hodit po ní vše, co mu přišlo pod ruku. Tehdy utíkala, aby se zachránila, a zase se vracela, aby pomohla jemu.

Autobus zastavil na jedné ze zastávek a unavení cestující vystoupili do drobného deště. Našla si volné místo a s pohledem upřeným na mokrou vozovku vzpomínala na den, kdy se rozešli. Byl to vůbec rozhod? Úspěšnou maturitu šli oslavit spolu s partou. Večírek se rozjel poněkud rychlejším tempem, než na které byla připravena. Slzy jí tekly po tvářích, když si uvědomila, co ti mladí lidé kolem ní dělají, co pijí, co kouří a jaké množství. Když si všimla i několika ledabyly schovaných jehel, začala se jí podlamovat kolena. Všiml si toho a možná na poslední chvíli ji vytáhl na čerstvý vzduch. Počkal, až se trochu vzpamatovala, a pohlédl jí přímo do očí. „Proč jsi mi nic neřekl?“ Jenom se omluvně usmál a trpělivě jí utíral

slzy s tváří. „Proč toho nenecháš?“ Tvář se mu stáhla smutkem. „Já už nemůžu.“ Chtěla mu říct, že může, vždycky může, ale on ji k sobě pevně přitiskl a téměř neslyšně řekl poslední slova, která od něho kdy slyšela. „Já vím, že umřu, ale už nemůžu couvnout. Proto jsem nechtěl, abys je poznala i ty. Jednou tě namočí a podruhé jdeš ke dnu. Uteč, holčičko, zachraň se aspoň ty.“

Od té doby ho neviděla. A dnes se s ním má opět setkat. Proč má tedy takový strach? Cesta od autobusu k nemocnici utekla jako sen. Najednou stačí zmáčknout kliku a opět uvidí jeho tvář. Otevřela. Dá se tomu uzlíčku na lůžku ještě říkat člověk? Rázem se v ní smísily všechny pocity. Ještě stále ho má ráda, ale přesto má strach. On již dlouho nežije v obyčejném světě. Jeho svět se skládá z iluzí. Je to jenom sen, co chvíli drží člověka nad vodou, okamžik, kdy se člověk vznáší a nejednou je nucen spadnout na zem. A tak trpělivě stoupá do výšek a stále více si láme křídla nešťastnými pády, až už nemá sílu vzlítout.

Zvedl hlavu. Rozpaky a jediné slovo. „Ahoj.“ Nečekala, že ji pozná. „Prý ti bylo zle?“ Ironický úsměv. „Jo, prej jsem se z toho vyhrabal, ale je mi ještě hůř. Chybí mi pervitin.“

„Proč toho nenecháš? Vždyť stačí ...“

„Pšš. Nech toho. Myslíš, že by to

někam vedlo? Tohle slyšely i ty stovky přede mnou a stalo se něco?“

„Ale ...“

„Já vím, jaká je statistika. Taký vím, jakou mám šanci. Zrovna mi můžeš dát poslední pomazání.“

„Nech toho.“

„Čeho? Konstatuji fakt. Můžu ti dát písemně a ty to můžeš všude vyvěsit. Zbabral jsem si život! A co se stalo? Nic. Nic s tím nenaděláš a já taky ne.“

„Moh bys to aspoň zkusit.“

„Myslíš, že by to mělo nějaký smysl?“

„A ty si myslíš, že kdybys si řekla, že neudělám příjimačky na medicínu, že bych je udělala? Zkus si zase jednou věřit.“

„Nemám sílu.“

„Mám tedy nechat školy, abych tu sílu vtlačila do hlavy?“

„To tě nesmí ani napadnout!“

„Ale já to udělám, jestli se nezačneš prát.“

„Proč mi najednou chcete všichni kecat do života? Byl jsem vám ukradený dřív, tak mě nechte být i teď.“

„Jsi pěkný sobec.“

„Díky za poklonu.“

„Jestli se chceš takhle bavit dál, tak já tady vůbec nemusím být.“

Otočila se a odchází ke dveřím.

„Hej, počkej! Chci ti něco dát.“

Sundal si z krku řetízku. Klíč už neměl.

„Pojď blíž. Dej to svému dítěti, až budeš nějaký mít, a řekni mu, že je

od jednoho praštěného kluka, kterej se neměl příliš rád.“

V tu chvíli ji hlavou prošla jedna šílená myšlenka.

„Nechtěl bys mu to dát sám? Od táty by to možná vzalo jinak?“

„Cože? Ztratila jsi oči? Podívej se na mě. Já už všechno prohrál, nemám šanci.“

„Máš, jenom si to nechceš ve své slabosti přiznat. Jestli budeš mít snahu, já ti pomůžu.“

„To mi nikdy nikdo neřek.“ Ironie.

„Ale já ti to slibuji ...“

Hala je prosycená vůní nejskvělejších značek parfémů, všichni se usmívají, každý každému tiskne ruku. Šest let se znali a nyní je jediné ráno rozdělí. Prošla s diplomem špalírem přítomných. Stál přímo proti ní. Šla k němu. Trochu pohublý, ale konečně svobodný. „Dokázala jsi to.“ Usmála se na kytičky růží, kterou jí podával. „Sliby se přece musí plnit. SPONDEO AC POLLICEOR ...“

Letní poutě

V srpnu bývá vysoká pouť a nedlouho před tím sklenařická. Letos byla v neděli 31. 7. nebývale navštívena poutní mše u kapličky svatě Anny na úbočí Tomášových vrchů. Kapličku, alespoň pro tuto slavnost, vyzdobila paní Marie Holcová s rodinou a přáteli, neboť po předloňském vykradení, kdy zmizely

sošky a poté obrazy, kapli raději přes rok nechávají prázdnou. Jelikož zloba lidská již neměla letos co ukrást, kdosi alespoň rozbil prkno s majuskulním nápisem z roku 1880. Z téhož roku je snad i sama kaplička a obě u ní stojící lípy, které v úmorném vedru svým stínem chránily poutníky. Tito mohli už spatřit panem Karlem Holcem nově zdobně vyřezanou dřevěnou desku s opisem původního nápisu. Novým bílým písmenům dal pěkný tvar podle vzorů v „Českomoravských pověstech“ a podle svých představ pan učitel Josef Novotný z Jablonce nad Jizerou. Starší účastníci mohli usednout na nedávno vandaly rozbitou, ale dnes již opravenou lavičku.

Michal Ják

Knihovna nabízí

pro ženy: Du Maurier-Hladový vrch, Mary Anne, tajemný Stín v zádech, Higgins-Clarkové, Jong - Strach vzlétnout, Pawłowska - Zoufalé ženy dělají zoufalé věci, Blume - Miluju tě navždy, Lovestory Tanec ve tmě a Sladké pokušení, Heller - S dalším mužem bude všechno jinak, rodinné Hříšné radosti P. Vincenziové, Moje zlatá Audrina V. Andrewsové, romantické příběhy J. Montupetové Ve víru květů, Angelika a Nový svět Golonových, Plasilyho Žárlivá Kateřina, výpravnou publikaci

Dokonalý účes, Papillo - Milion a jedna strategie lásky

pro dívky: Lanzová - Znamení Blíženců, Bernardinová - Blanko, usmívej se, Wilson - Otokr vášní ze studentského a hudebního prostředí v Anglii

detektivky: Sedlmayerová - Noc plná útěchy, Chase - Piksla červů, McBain - Jed

filmové bestsellery: Harris - Mlčení jehňátek, Keneally - Schindlerův seznam, Davis - Philadelphia

dobrodružné: Grey - Pohoří divokých koní z Divokého západu, Follet - Noc nad oceánem o letcích

napínavé: Sheldon - Pokud přijde zítřek, Harris - Černá neděle, Cook - Smrtelný strach z lékařského prostředí

horory: Herbert - Lovec duchů, Disch-M.D. (V osidlech pohanického boha), James - Prorocství

válečné: Lambert - Temná hlubina z Malajska, Den D (Hlasy z Normandie, 1944) Neillandse a Normanna, Sims - Stíhači, Regan-Rozhodující bitvy, Hitlerův Mein Kampf s komentářem Jiřího Hájka

memoáry: J. Krampo I - Co se vede do života, J. Lír - Ve vedlejší roli, B. Bezouška - Jak jsem proskotčil život, M. Forman - Co já vím

fejetony: J. Satinský - Mě z toho trefí šlak!

Superzáhady a zázraky od F. Jonese

Ivana Řehořová

Z VLASTIVĚDNÉHO MUZEA

Na počátku prázdnin, přesněji 2. 7. 1994, byla ve vysokém muzeu vernisáž otevřena výstava skla, kreseb, obrazů a dřevěných plastik. Kromě vystavovatelů - pánů Hlaveše, jeho synů, Michala Hrdého a Zdeňka Viléma, se této akce účastnilo přibližně osmdesát hostů a návštěvníků. Téměř po dvouletém trvání výstav kresleného humoru je tato výstava příjemnou změnou. Sponzory této akce jsou firmy: Pivovar Nymburk, Alf - Jaroslav Bečka a Uctivá poklona-ing. Zdeněk Ševčík. Posledně jmenovaný majitel firmy - pan Ševčík, navzdory tělesné indispozici celou výstavu vtipně zahájil. Sklo je vystaveno v "cinkostech", které jsou z depozitáře muzea a které nám zrestauroval pan Pavel Hanák. Kromě obdivu, kterým návštěvníci rozhodně nešetří, je možné vystavené sklo přímo v muzeu zakoupit nebo objednat.

Přesně o čtrnáct dní později - tedy 16. 7. 1994, se muzeum opět zaplnilo přáteli nejen muzei, ale také divadla hraného dřevěnými herci. Do doby dávné i nedávné a do časů dětství nás zavedl svým flášknetem Josef Kučera a pan Jaroslav Hlůže nás za pomoci houslí provedl pohádkou. Loutky zaujaly svá místa v choreografii ro-

diny Hejralových a v den výstavy o nich krátce promluvil pan Jan Hejral.

Domnívám se, že ani z jedné výstavy či přímo z vernisáže nikdo z návštěvníků neodešel a neodchází zklamán. Loutkami jsou okouzleny především děti a sklo je jednou z nejkrásnějších věcí, kterými se naše mladá republika může pochlubit.

Tak tedy nemeškejte a přijďte po-
bejt!

Daniela Hejralová

Kostel sv. Kateřiny

V době oprav na vysokém kostele je vhodné připomenout starý příběh splněných nebeských znamení, která varovala před zkázou města a souvisela s málo udržovaným vysokým kostelem.

Nejprve uvedu, jak vypadala tato znamení podle popisu ve vysoké pamětní knize:

„L. P. 1770 dne 18. ledna na věži vosmou hodinu vyšla od půlnoci, to jest od Krkonoše, taková červená jasnost, a nebo záře, v tej světlosti tak byl červený sníh, jako by všechno plamenem hořelo, až na to těžko bylo se dívat. Zdálo se býti jako ve dne, jako by nějaké ratolesti na nebi byly, ale dlouhý, že se zdály býti jako velké břízy. Ku paměti se dává, že v tomto roce, to jest v zejména, veliký sněhy spadly, že v místech na 25 loket (15,625 m) počítali, i také veliké mrazy následovaly „“

• Jak si znamení na nebi vysvětlili někteří lidé ve Vysokém, je patrné např. z „Drobnůstek sebraných od lidí“ pana Václava Šaldy, vysokého krejčího, divadelního ochotníka a archeologa amatéra. „Předzvěst o vyhoření Vysokého: začátkem tohoto století devatenáctého panovala řeč mezi lidem, až na stříšce nad hlavním vchodem chrámu Páně dorostou břízky tak velké, že z nich možno bude pometlo splést, pak že snadno tím pometlem Vysoké se bude moci vymést“.

Jiná pověst praví, že „První kostelík byl ze dřeva postavený a když se chrám Páně velký zbudoval, že dlouhý čas pro slavnou mši v prostředí chrámu stál. Před vyhořením chrám Páně byl ozdoben krásnou malbou nad chórem představující Havlatu z Pavlaty.

Taktéž i radní lavice před oltářem městským znakem byla ozdobená.“

To, že břízky nebyly včas z kostela odstraněny a kostel tedy nebyl řádně udržován, ukazuje na tehdejší vlažný přístup k péči o město, který před 160 lety spoluzpůsobil zničující požár Vysokého 29. 7. 1834, před nímž neochránil ani sv. Florián, jehož socha tehdy stála na náměstí. Z toho plyne, že je velmi potřebnou počínající se oprava kostela, neboť je prospěch celého města, který oprava přinese, patrný i z příběhu let minulých.

Michal Jakl

KOUSEK HISTORIE

Srpen

V tomto měsíci hlavní žně, při nichž je zvyk, že se nedosečenému obilí na jednom poli říká koza a když se tento dosekuje, meč ten, kdo to doráží jako koza. Z ovoce přišly po třešních hrušky. Poslední červencovou nedělí je pouť ve Skleňavicích, ale někdy připadne na první neděli v srpnu. Tam se také slavně právali a přivedli to v 90 tých letech tak daleko, že jim zakázali muziky o pouti. Následující nedělí letní pouť ve Vysokém nad Jizerou místo v zimě o sv. Kateřině. Na den sv. Vavřince (pouť v Jilemnici), má být hezky, aby byl pěkný podzim. „Vavřincovo pousemání, podzim bude k zulibání“.

Při vysoké pouti vzpomínají dosud pamětníci, jak o takové pouti v 80 tých létech a jiných sváticích když byli vysočtí ze světa doma, jako studenti, tovaryši, učedníci, služky a pod. a i ti, co ani nikde nebyli, dělali opravdové měšťany a mluvili jen německy, že se ozývalo samé: ja a vos, a jak se ti z vesnic, co tam přišli do kostela, cítili méněcenní. Ve Vysokém také byly i všechny firmy řemeslníků a živnostníků německé: samý vágner,

schumecher a handschumacher. Lidé to potom všelijak překrucovali, takže poslednímu říkali hančmocher, a odstranili to, až jím to vytkl přednosta nádraží v Jesenném, Němec. Z části to bylo zaviněno slavnými jarmarky, na něž přicházelo mnoho Němců. Na předvánočním jarmarku nejvíce kupovali „hučšteten bačen.“

Na den sv. Bartoloměje, na který už staří rádi sili, když ne všecko, tedy aspoň kousek žita. Ten den se trhají jeřabiny, suší se a ukládají na zimu. Je to dobrý prostředek proti slintavce a místy se jich pověsí několik kytěk u okna v lomenici, což pěkně vypadá. Je-li hodně jeřabin, povede se napřesrok žito. V těchto dnech se také žito k seti mlátí nebo jen oklepuje (rozvázané snopy), obzvláště prší-li, což je zase, prší-li na Bartoloměje špatná předpověď na podzim, že je-li hezky, udělá hospodář podzimní práci, i kdyby si dal ruku do kapsy, a není-li, že ji nedodělá, i kdyby měl čtyři ruce.

Nanebevzetí Panny Marie, druhá pouť bozkovská, při níž ráda příroda provede něco, že z toho bývají mandele rozházené. Z té pouti si mohl přivést bobky, které si mohl koupit ve Vysokém, protože z Vysokého byly, u kostela spousta obrazů svatých i světských, obrázků, růženců, sošek, křížů, nádobí aj. a hlavně dole pod kostelem pramen zázračné vody, kterou si poutníci brali sebou domů.

Po žitných žních, není-li hned zralý oves, sušívá se otava, je-li oves dojitý, počká otava až po ovsu. Když se tak bývalo u těch žnů a bylo to u veřejné cesty, po níž chodili poutníci z druhé strany (ze za Jizery) do Bozkova, mívají na naše lidi zlost, že nejsou také na pouti.

Srpen je také měsíc velkých vojenských cvičení, zvaných manévry, z nichž někdy se i něco odbývalo u nás, ale většina v kraji dole, odkud bývá slyšet dunění děl. Taková válka v míru má ale také své oběti. Tak staroveského učitele syn, voják, kryl se někde v křoví a přejeli přes něho dělem, což byla jeho smrt. Také je to měsíc prázdnin a na takové prázdniny se nevrátil domů v 80 tých létech syn, student staroveského Vedrala Čermáka z Litomyšle, jenž propadl a nechtěl s tím přijít domů, učinil životu konec sebevraždou.

Ale i žně mívají své oběti. Tak v 90 tých letech spadl s patra ve stodole na oplateň rozkročmo starý Vodseďálek Hajnů a byl to také jeho konec. Dokud nebylo žacích strojů, síklo se ručně. Na žito bývala spousta ženců zjednaných se srpy a kladlo se na zem, takže bylo celé pole postlané, protože se mysli, že to musí uschnout na zemi.

Z kroniky „Rok na vsi“ Jaroslava Večerníka, kronikáře a písmáka ve Staré Vsi vybrala J. Doubalíková

ZAPOMENUTÁ ŘEMESLA

Knihařství, II. část, rozhovor s panem V. Nečáskem zapsala J. Doubalíková.

Jaké knihy jste vázal?

Brožované, sešitová vydání, obchodní a pozemkové.

Jaké druhy vazeb se prováděly?

Papírové, polo- nebo celoplátěné, polo- nebo celokožené.

Čím se knihy šily?

Buď na tkanice nebo na konopí v síle motouzu.

Čím se lepily?

Klihem nebo škrobem z hladké žitné mouky.

Jaké nářadí jste používal?

Nůž, kladivo, paličku, pilník, dráty, jehly, nitě, kleště atd.

Také nějaké stroje?

Ano, veliké nůžky zvané papšerka 180 cm dlouhé, řezačku na knihy, to byl v podstatě asi 1 m dlouhý nůž, a také elektrickou zlatičku na vysázení písmena a na ozdoby.

Svázal jste jistě mnoho knih.

Počítal jste je?

Ne, to mne nikdy nenapadlo.

Dělal jste jako knihař ještě něco jiného?

Dělal. Pasparty k obrazům a obrazy jsem rámoval.

Pracoval jste jako knihař rád?

Práce mě těšila, měl jsem radost z každé dobře svážené knihy. Škoda, že vám už nikdy nebudu moci ukázat, jak složitá je vazba jedné jediné knihy.

SPORT

„Jen příroda člověka nezklame“, říkával milovník přírodních krás a turistiky pan Karel Šalda, který ve stáří 89 let 22. července zemřel. V posledních letech života, když už mohl jen obtížně chodit, sedával na lavičce před svým domem v bílé čepičce s nerozlučným čibukem a se stejně populárním psem Mišou. Nadšený turista, který sám, se svými dětmi nebo jako průvodce prošel nespočíslněkrát Krkonoše, navštívil snad všechny turisticky významné objekty v Čechách a proputoval hory Slovenska. S partou mladších přátel se vydal vlakem, stopem i pěšky přes Německo a Švýcarsko do Francie. Rád vzpomínal na Paříž, Marseille, odkud se dostal na Korsiku. Byl v Lurdech a v Andoře, trpasličí republice v Pyreneích na španělských hranicích. S přáteli prošel několikrát Polsko od Tater až po Balt i Transylvánské Alpy v Rumunsku. Přes Rakousko, Maďarsko a Jugoslavii se dostal do Bulharska. Na černomořském pobřeží byl v rekreačním objektu n. p. Seba šestnáctkrát a proputoval celé pobřeží. Při pochodu nejvyšší

části rumunských Karpat-Faragaši zažil se svými přáteli, s nimiž se uchýlil do salaše, zajímavou a nebezpečnou příhodu. Dobýval se na ně medvědi, kterého našťástí pas- tevcí se psy klacky zahnali. Ale největším zážitkem na této cestě byla „nádherná horská bouře“, jak s oblibou vyprávěl.

Turistiku pěstoval Karel Šalda od mládí a jako značkař pracoval již před válkou. Po ní pak pomáhal ve Vysokém obnovit turistickou činnost. 2. 4. 1951 byl zvolen předsedou tehdejšího turistického odboru Sokola. Zúčastnil se vybudování 1. turistické noclehárny v bývalém soudě (dnes muzeum), opravy a ná- těrů altánku nad plastickou mapou v parku, pořízování laviček v parku a kolem Vysokého a hlavně značení turistických cest. K tomu vytvořili s Josefem Lukášem nerozlučnou dvojici, která označila stovky kilo- metrů turistických cest do Krkonoš, Jizerských hor i do údolí Kamenice. Tuto činnost po něm převzal syn Josef. Ještě po své osmdesátce stával jako kontrola na trase letních i zimních pochodů organizovaných vysokými turisty.

Potkaly ho dvě životní tragédie. Zemřeli mu v mladém věku syn Karel, po otci velký turista, a dcera Maruška, jejíž hrob na vysokém hřbitově pokud mohl, denně nav- šťevoval.

Byl to dobrý člověk a dobrý ka- marád. Skromné možnosti, které mu život nabídl, dovedl využít plně a bohatě.

Vzpomínají kamarádi

Putování za skleněnou krásou – Planýrkou do Harrachova

Po namáhavém výstupu červeně značenou turistickou cestou na Dvoračky a sedlem mezi Kokrhá- čem a Lysou horou na Labskou louku, kterou jsme popsali v čer- novém čísle Větrníku, vydáme se dnes podstatně pohodlnější cestou do Harrachova.

Podle směrovky na turistické mapě na vysokém náměstí vede modře značená cesta na rozcestí v Dolním Kořenově (13 km). Vedle za- hrady Kramářovy vily a horní sta- nice lyžařského vleku vyjde na roz- cestí pod Petruškovými vrchy (1,5 km) k Božím mukám, kde býval 1771-72 morový hřbitov. Odtud nově upravenou cestou kolem ly- žařského vleku sklenařického So- kola a restaurované sochy sv. Josefa z r. 1764 k restauraci Mexiko u rozcestí silnic. Dále po silnici cestou kolem kapličky sv. Anny a stano- viště středověké sklářské hutě, která dala Sklenařicím jejich jméno, největším stoupáním celé trasy k Tomášovu kříži. Zde křížuje žluté značenou cestu od Jablonce nad Jiz. na Hvězdou-Štěpánku. Naše „modrá cesta“ sestupuje do lesa, kterým projde do Makova, nejstarší části Pasek nad Jiz. Když překročí silnici, je na turistických mapách označována jako Planýrka, je možno po neznačených strmých

cestách dojít k paseckému kostelu a Památníku Zapadlých vlastenců. Naše cesta vede kolem staré roubené pasecké školy, ve které učíval písmák Věnceslav Metelka, podle jehož zápisků napsal K. V. Rais román „Zapadlí vlastenci“, odehrávající se v Pasekách-Pozdětíně. Niž pod naší cestou je roubená chalupa, kde Metelka bydlel a pracoval jako houslař. Po projití menším lesem křižujeme strmou zeleně značenou cestu „Budárku“ od paseckého kostela do dolní části obce při Jizeře, kde je papírna a odkud je možno pokračovat do Rokytnice nad Jiz. nebo po pravém břehu Jizery do Jablonce nad Jiz.

My pokračujeme po Planýrce do pasecké osady Havírný. Ta dostala své jméno podle těžby mědi a snad i stříbra, zaniklé někdy koncem 18. stol., kdy horníky zde údajně zavallil zřícený důl. V místě zvaném Na kopci projdeme kolem kapličky Nejsv. Trojice, stavení za ní bývala populární Šlesingrova hospoda. V ohybu cesty překročíme havírenský potok, nad kterým stával Bártlův (v Zapadlých vlastencích Žalákův) mlýn. Krásná roubená patrová stavba, kterou se bohužel nepodařilo zachránit, když se počátkem 50. let zřítila, byla zbourána. Její model pro Národopisnou výstavu r. 1895 je ve vysokém muzeu.

Mineme bývalou havírenskou jednotřídku z r. 1899 a brzy vstupujeme do lesa, nejkrásnější partie Planýrky, která byla podle tradice

vybudována jako lesní silnice knížetem Rohanem majitelem okolních smíšených lesů. Ta vede celkem po vrstevnici přes 100 m nad údolím Jizery. V místě zvaném Zabyly jsou pod Planýrkou nad Jizerou poslední havírenské domky. Kus za polovinou cesty lesem prochází Planýrka průchodem vylámaným ve skále, ze které je krásný pohled do zalesněného údolí Jizery. Před východem z lesa jsou jako pozůstatek opevnění z r. 1938 ve strmé stráni těsně nad sebou dva jednostřílnové bunkry. Měly chránit starý most přes Jizeru, před nímž uprostřed řeky býval až do r. 1958, kdy zde došlo k hraniční úpravě mezi tehdejší ČSR a PLR, hraniční kámen. Zanímá až do r. 1945 bývalo Německo. Po tomto mostě přejdeme k restauraci a stanici autobusu Na mýtě, kde se spojuje silnice od Rokytnice a Jablonce nad Jiz. se silnicí od Příchovic a Tanvaldu, která vede přes Jizeru po mostě z předpjatého betonu s neobvyklým půdorysným zakřivením.

Po silnici po levém břehu Mumlavy dojdeme kolem Janovy pily ke sklárně v Novém Světě-Harrachově (2 km).

Od křižovatky se zelenou vede po Planýrce cykloturistická trasa. Odtud také po ní vedou hranice chráněného území Krkonošského národního parku, do něhož v Havírně vstupujeme.

Dr. Lukáš V.

DACHOVA 94

Společné soustředění lyžařů běžců a sjezdařů Skiklubu ve Vysokém nad Jizerou se po roční přestávce uskutečnilo opět na hořnickém koupališti „Dachova“. Tamní tréninkové podmínky našemu zámeřu plně vyhovují. Máme zde již známé tréninkové trasy potřebných délek, na nichž máme zaznamenány dosažené časy vysokých lyžařů z předcházejících let. Výhoda spočívá v tom, že při porovnání těchto výsledků lehko rozpoznáme, v čem jsme lepší a nebo naopak. A tak například v letošním měření jsme zjistili, že naši mladí lyžaři sice drží krok v oblasti rychlosti, ale zato ve vytrvalosti a v síle dosahujeme jen průměru let předcházejících. Tato skutečnost se odráží i v tom, že dříve jsme pro přesun z Vysokého museli omezovat výběr, kdo pojede na kole. Dnes, i když bylo trochu rozdílné věkové složení, nebyl o tuto formu tréninku příliš velký zájem. A tak na kolech se jelo pouze ve čtyřech. Na letošním soustředění byla i řada dětí, které se této akce zúčastnily poprvé. Jejich technická dokonalost zatím není na potřebné úrovni, ale rozhodně se jim nedá upřít potřebný zájem a snaha o co nejlepší výsledek. I jejich zájem o známou stezku odvahy ke Kalíšku byl nevšední.

Po celou dobu soustředění nám přálo počasí, a tak jsme se mohli i několikrát denně koupat. Dále jsme využívali k mimotréninkové činnosti volejbalové hřiště a pingpongové stoly, které se nacházejí v areálu koupaliště.

Stravování bylo zajištěno v místním hotelu. Chodili jsme tam jen na obědy a večere, ale je třeba říci, že za ta léta, co soustředění organizujeme, tak dobrou úroveň nikdy neměly. Snídaně a svačiny jsme si připravovali sami v táboře, kde jsme měli k dispozici el. přípojku k vaření.

Když celé soustředění hodnotíme, je patrný určitý rozdíl v přístupu dětí k tréninkové činnosti. Scházejí tréninkové vzory jako Morávek, Čivrný, Krob a další. Doufám však, že všechny náměty a zkušenosti, které nám toto soustředění přineslo, uplatníme v další tréninkové činnosti a podaří se nám udržet krok s úrovní vysokého lyžování z let předcházejících. Velkým kladem však je, že i přes roční přestávku, která byla vynucena momentální finanční situací u TJ Vysokého nad Jizerou, se nám opět podařilo tuto akci zorganizovat. Lehko se totiž něco ruší, ale podstatně hůře se na tradici navazuje, a to se nám myslím letos podařilo. Je to pravděpodobně největší hodnotou celé akce.

Za Český Skiklub
Vysoké nad Jizerou Zdeněk Saidl

Společenská kronika

Narození:

18.7.1994 se narodil v Jilemnici manželům Heleně a Martinovi Štěpánkovým z Vysokého syn Filip

25.7.1994 se narodila v Jilemnici manželům ing. Markétě a Přemyslovi Zelinkovým

dcera Kateřina

Přejeme novým občanům hodně zdraví!

Svatby:

V obřadní síni MěÚ ve Vysokém nad Jizerou uzavřeli dne 13. 8. 94 manželství

Stanislav Knížek z Vysokého n. Jiz. a Hana Štěpánková ze Staré Vsi

V chrámu Páně sv. Kateřiny ve Vysokém nad Jizerou uzavřeli manželství dne 30. července 1994

Čestmír Bláha z Vysokého n. Jiz. a ing. Marcela Bucharová z Jilemnice

Na společné cestě přejeme hodně štěstí!

Životní jubilea oslavili v srpnu:

ve Tříči -
25. 8. Slavík Josef 70 let

ve Staré Vsi -
28. 8. Nováková Marie 85 let
16. 8. Chlumová Stanislava 77 let

ve Sklenařicích -
26. 8. Grosman Bedřich 87 let
31. 8. Grosmanová Anna 81 let

14.8. Fridrich Jaroslav 74 let
31.8. Stochlová Emilie 73 let

ve Vysokém nad Jizerou -
26.8. Holá Božena 81 let
13.8. Kolovrátníková Frant. 87 let
14.8. Maturová Štěpánka 80 let

v DD Rokytнице n. Jiz.
29.8. Škrabálková Marie 87 let
18.8. Bachtík Miloslav 71 let
19.8. Bartoníček Karel 71 let
24.8. ing. Koppl Otomar 72 let
18.8. Stránská Anna 74 let
28.8. Zita Josef 74 let

Do dalších let přejeme dobrou pohodu a zdraví!

*Nezáleží na tom,
jak jsme dlouho žili,
ale na tom,
jak jsme naplnili svůj život*

Úmrtí:

22. 7. 1994 zemřel Karel Šalda ve věku 89 let

29. 7. 1994 zemřela Marta Fraňková ve věku 69 let

29. 7. 1994 zemřel Karel Berka ve věku 86 let

24. června 1994 zemřel náhle v nedožitých 77 letech pan Karel Knížek ze Stanového, mnohaletý úředník vysoké spořitelny.

21. července 1994 zemřela po krátké nemoci bývalá učitelka ZŠ a později dlouholetá učitelka SOUZ ve Vysokém nad Jiz.

paní Marie Hrušková z Jilemnice.

Čest jejich památce !

Poděkování -

Děkujeme všem, kteří se v tak hojném počtu přišli rozloučit s Vlastíkem Duštírou. Zvláště patří náš dík tak početné skupině hasičů, kteří tak vzdali poslední poctu svému kamarádovi. I za upřímná slova patří veliké díky panu starostovi.

Manželka a děti s rodinami

Redakční šotek vynechal v článku Říká se, že muži nestárnou důležité datum. Článek o „mladičké“ Slávce Hubačíkové je ze Zemědělských novin z června 1994 !

Došlo po uzavěření redakce

Mám rád kraj rodný s jeho kopci a z více rodnou, tichou vesvysocký ze všech kostelíků, jenž nejvýše ční do nebes.

Celá naše veřejnost sleduje se zájmem stavební práce při opravě kostela sv. Kateřiny ve Vysokém. Pochvalují měděnou střechu na věži a zastavují se, jak práce pokračují.

Zeptali jsme se P. Josefa Mazury, administrátora:

Kolik práce už bylo uděláno a co schází na dokončení opravy věže?

P. Mazura : Věž už je téměř hotová, do konce srpna bude pokryta mědí (cca 150.000,- Kč) s pozlacením makovice a křížku (cca 38.000,- Kč). Opravu hodin financuje městský úřad. Budou nové ciferníky z bílého průhledného skla (provede hodin. fa. z Vyškova). Do konce srpna sundáme lešení z věže. Současně se vyměňuje vazba na lodi kostela. To bude největší položka - můj odhad 1,400.000,- Kč - to je ale bez nové krytiny- bonského šindele a měděného oplechování.

Bez sdružených finančních prostředků bychom si nemohli tak velké dílo dovést. Letos by měla být střecha pokrytá. Žlaby a omítka musí počkat na další rok, pokud budou peníze.

Děkují všem, kteří jste darovali sebemenší příspěvek, bez Vaší štedrosti by se stavba musela zastavit. I z více malých částek vzniknou velká díla.

Chcete-li mít krásný pocit, že jste se na opravě kostela také podíleli, můžete zajít do Čes. spořitelny nebo zaslat peníze poštou na číslo účtu 320 8659 - 588/0800. Ještě mnoho peněz na dokončení stavby chybí! Pán Bůh Vám všem oplátí!

Ptala se Jiřina Ďoubalíková